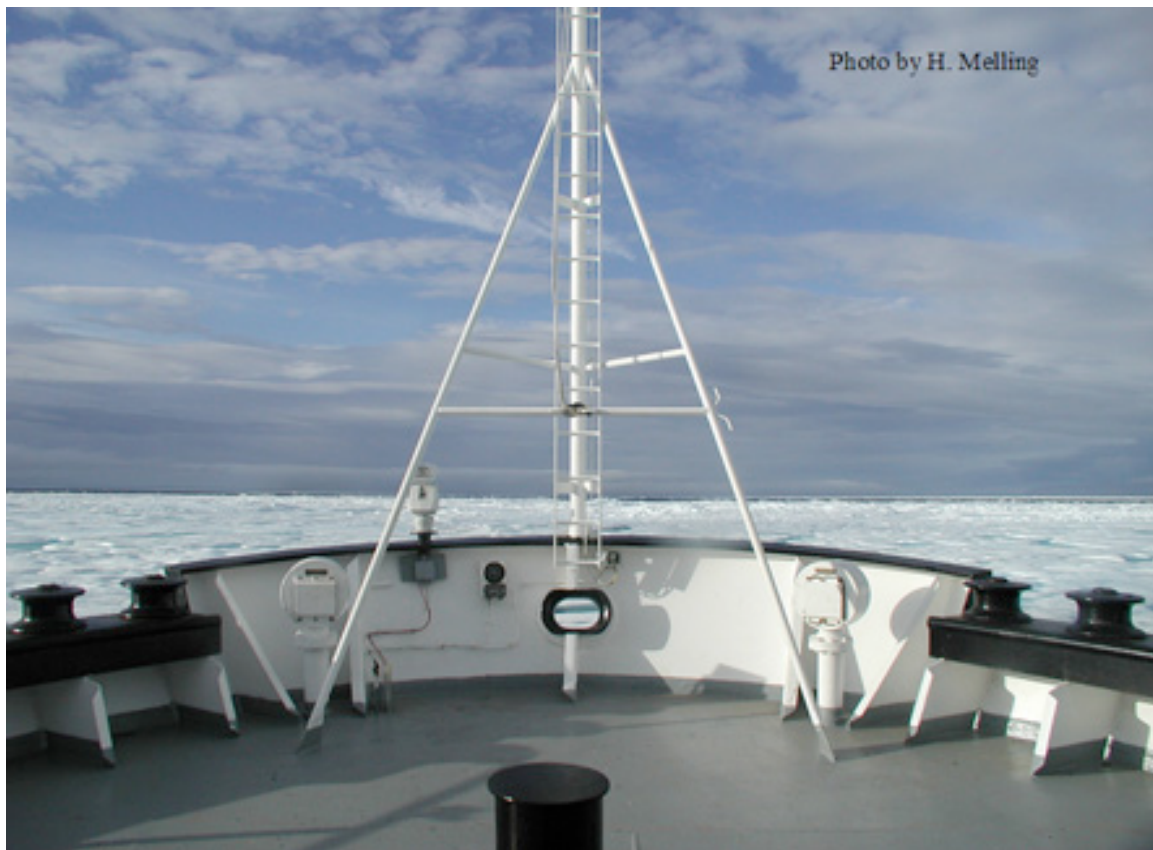

**IHUMAGIYAKHAIT MIKHAANUT
ANGMAUMAYUT
NIUVIGUTIKHAIT ATUKTAKHAIT
UKIUK TAMAAT UMIAKUT
AKYAGUTIKHAIT**

Naitumik Tuhaktakhait

Decembermi 2009

ILUANI TAIGUAKTAKHAT

- 1. Hivulimi Ukautait**
- 2. Atanguyait Naitumik ovalo Pitkuhimayait**
- 3. Ublumi Atuktait**
 - 3.1 Kivataani**
 - 3.2 Uataani**
- 4. Akyaktut Akiit ovalo Kinauyait**
- 5. Akyagutikhait Atugutikhait**
 - 5.1 Akuiktugutikhait (RFP) Atugutikhait ovalo Akiit**
 - 5.2 Angmaumayut Niuvikviit Atuktakhait**
 - 5.3 Ilaukatauyut Ukakatigiyait**
- 6. Ayonagutait ovalo Ikpinautait**
 - 6.1 Kaananit Kungiagutait**
 - 6.2 Akuiktugutikhait (RFP) Atugutikhait**
 - 6.3 Angmaumayut Niuvikviit Atuktakhait**
 - 6.4 Nunait ayokhalaaktut ataani Angmaumayut Niuvikviit Atuktakhait**
 - 6.5 Inuit hanatiligiit pilaaktait Angmaumayut Niuvikviit Atuktakhainik**

Hamna naitumik tuhaktakhat paknaiyakhimayut Nunait ovalo Kavamatkut Ikayuktiit, Kavamatkut Nunavumi December 2009mi ovalo atuniaktait talvatuak. Aatjikutait tamaat ovaluniit ilangit takuyauyukhaungit ovaluniit ukakatigilugit aalanit ilaukatauyunit apigitinagit Mariport Group Ltd. Ilaukatauyunit. Munagiyait ovalo akhuugutait pihimayuugaluit katitigutainik ovalo paknaiyautait hamna tuhaktakhat, Mariport Group Ltd Ilaukatauyut ikayukhutik talvatuak, Mariport Group Ltd Ilaukatauyut ikayukpaktut talvatuak, atukhutik hihumagiyainik ovalo nalungitainik Inuit inminik ikayuktut munagiyut katitigutainik. Mariport Group Ltd Ilaukatauyut tunivaktut ikayugutikhainik ovalo akigaktungilugit ovaluniit pilaaktainik. Kitkut atugumayut ukautainik ihumagiyait inminik naamagiyakhainik inminik atulaaktainik pitkuhimayut ovalo nakuutjutait katitihimayut ihumagiyait atukhimayainik. Mariport Group Ltd Ilaukatauyut akiliktilaituk tamaimainik (ilauyut ilangani ovaluniit pihimayainik tamaihimayut), ahigugutainik, kinguvagutainik, tamaihimayut niuvikviinit, akiit, akilikhimayainik hunavalunik ovalo kanugitumik pihimayut ovaluniit pipkakhimayainik.

1. HIVULIMI UKAUTAIT

Ukiuk tamaat umiakut akyagutikhait tagiukut ilaukataunginaktuk ikpinakhuni naamagutikhainik nunait Ukiuktaktumi. Hivulimi munagiyauhimayut Hudson's Baykunit, pihimaliktait 1950mi Kanatami Hinaani Munagiyit (CCG) angililiktitlugit hanatjutainik DEWline havakviit. Nunavumi tighimaliktait munagiyiit Kivataani Ukiuktaktumi¹ pilikhutik 2001mi ukiumi. Nutaat atuliktait katraktigutainik Kavamatkut Nunavumi pipkaihimayut akhut mikhitigutainik akiit tamamik nunainut.

GNkut Munagiyit Nunait ovalo Kavamaligiyyit Ikayuktiit (CGS) pihimaliktut 2005mit, akhut havakhimaliktut ukiuk tamaat umiakut akyagutikhait ihuakhakhugit katraktiligiyyiit atugutikhait, niuviktakhait ovalo ukautait. Hapkoa aalangukhimayut, angililigalukhutik akiit ukhuit, pipkaihimayut nakuuyumik akiit umiakut ovalo ikayuguitkhait ovalo katrakhait kanugitjutikhainik. Atugutikhait angilihimayut katrakhait ubluit ilauliktut pipkaitjutainik malguk umiat akyaktukhat ihuakhagiagani ovalo atugiagani umiangit.

Atuniaktait munagiyakhait akyagutikhainik pitkuhimayut ovalo ilaulutik, nutaat umiakut akyagutikhait katrakhainik atikhimayut 2006mi, GNkut tuniniaktut RFPnik akyagiagani niuviktakhait ilaukatuayut nunaini ovalo akyaktut uktugutikhait nakuuyumik amigaitunik ukiumi katrakhait tahapkoa aviktukhimayut Nunavumi. Tamamik Nunavumiut ikayuktauniaktut akiinik naunaiyautait, maliktakhait ovalo maligutikhait aivakhimayait. CGSkut ublumi piyumayut ihivgiuklugit hamna taimaihimalutik nakuutiaktut atugutikhainik umiakut akyagutikhait ovaluniit angmaumayut niuvigutikhait nakuutkiyauniaktut ikayuklugit Nunavumiut. Ataani anmaumayut niuvigutikhait, GNkut ilaulainiaktut ovalo talvatuak aivaklugit inminik niuviktainik piyumayainik. Aalat umiat akyaktut (aalatkiit, ilauyut ikluvinikhait) piniaktut inminik ihuakhaklugit akyaktikhainik ilauyukhat ukiuk tamaat umiakut akyaktukhanik.

Malguk atulaaktut hapkoak:

RFPkut Atugutikhait

1. Inuit Uktugutikhait atugutikhait amigaitunik ukiumi katrakhainik
2. Piniaktut tamamik aviktukhimayut Nunavumi GNkut naunaiyakhimayait umialikiyukhat
3. Ilauniaktut GNkut niuviktait
4. Ilauniaktut GNkut Hanayakhait, Nunavumi Iklukyualigiyyit, Nunavumi Kuliligiyyit, Nunavumi Imiligiyyit Kamisitkut, Nunavumi Iliniagiakpaalivik niuviktahait, ilangit.
5. Angikhimayait akiit naunaiyautikhait angililugit tamamik Nunavumiunut
6. GNkut tunilutik ovaluniit angiktakhainik katrakhait maligutikhainik, umiat ubluit akyagutikhainik, kafinik nunainungauniaktut

Angmaumayut Niuvigutikhait Atugutikhait

1. GNkut talvatuak uktuniaktut inminik niuviktakhainik
2. Angiyumik nunaini namut akyaniaktut naunaiyaniaktait akyaktut

¹ Uataani Ukiuktaktumi munagiyauhimayut NTCLkunit inminik akyakhutik ovalo ilaukataungitumik Gnkunut 2006mi katraktiligiyyit ukiungit. Kavamatkut Quebecmi munagiliktut Nunavumi 1980mi angililimata angigutaanut James Baymi.

3. Ilaungitut GNkut Hanayakhait, Nunavumi Iklukyualigiyit, Nunavumi Kuliligiyit, Nunavumi Imiligiyit Kamisitkut, Nunavumi Iliniagiakpaalivik niuviktakkhait ilangit.
4. Katraktiligiyit inminik avilaaktait maligutikhainik umialigiyit kapaniinut
5. Akiit Nunavumiunut iliniaktait akyaktut
6. Akyaktut iliniaktait katrakhait maligutikhainik, umiat maliktakhainik, kafinik nunainugauniaktut

2. ATANGUYAIT NAITUMIK OVALO PITKUHIMAYAIT

- 2.1 Mariportkut pikaktut 23nik ilaukatauyunik ukakatigihimayait nunaini, kapaniit ovalo ilaukatauyut; amigaitut Iqaluni, piyumayut atuinalugit RFPmik atugutikhait. Maluk ukangitut kitunik atulaaktut, atauhik nuna ukakhimayut angmaumayumik niuviktikalutik. Ukakatigiyavutlu malguk akyaktut umianik ikayuktut Montrealmit (NEASkut ovalo NSSI ku) ovalo NTCLKut.
- 2.2 Malguk ilaukatauyut ukakhimayut havakviit atugumayut uktugutikhait angmaumayumik niuvikvikhait, ukpigigamik RFPmik atugutikhait atuktait CGSkut pivaktait nakuutkiyamik atugutikhainik kitkanit nakuutkiyait pilaaktut akiit ikayugutikhainik ovalo munagitjutikhainik Nunavumiut.
- 2.3 Amigaitut ilaukatauyut takuyumayut katrakhainik naunaiyautait angikhimayait kitkanit GNkut ovalo akyaktut titigakhimalugit. Hapkoa naunaiyautait takuyauvaktut ikpinaktut akyagutikhait paknaiyautikhait atugutikhainik.
- 2.4 Pilaaktut takulaaktut Nunavumi ovalo Nunavimi umiat akyagutainik ovalo tingmiakut Iqalunut akhut ukaktut, ataani angmaumayut niuvikvikhait, akyaktut akiliktiniaktut aatjikutainik naunaiyautainik ovalo akigaktulaitut akiinik.
- 2.5 Talvatuak malguk umiat kapaniit Kanatami nalungitut, hanalgutikaktut ovalo umiakaktut munagiyaangani ukiuk tamaat umiakut akyaugutikhait Montrealmit Kivataanut Ukiuktaktumi. Hapkoa kapaniit tighimaliktut inminik².
- 2.6 Tahapkoa malguk kapaniit kungiaginaktut Nunavimi ikayugutikhait 14nut nunainut pivaktut kitkanit siksini³ auyami 2008. 21kuyut Nunavumi nunait Kivataani kitkanik hitamanik akyaktukhanik (takulugit Ilangani 3.1 hamani tuhaktakhamik).
- 2.7 Ataani angmaumayut niuvikviit atugutikhainik, akyaktut naunaiyaliaitut akyaktakhainik kafinik piniaktait ataani RFPmi uktugutikhait atugutikhainik ovalo ikililugit kafit akyaniaktut nunainut ihumagilugit. Akyaktakhait akiit angiliniaktut ovalo kafinik akyaniaktut nunait ikiliniaktut akiit ihumagilugit.
- 2.8 Nunait ovalo aviktukhimayut takuliktut ayokhalaaktut ataani angmaumayut niuvikviit mikhaanut unghigutait/angitjutait akiit, nutaat akiligutikhait ovaluniit nutkakhimayut akyagutikhainik (takulugit Ilangani 6 tuhaktakhami) hapkoa:
 - Quttinikpaaq – unghigutait ovalo kafinik naunaiyautait

² Tighimaliktut inminik pikalikpakatut talvatuak malguk hanayut ovaluniit niuviktut tighimagaagamik niuviktakhainik ovaluniit ikayugutikhainik.

³ Ihumayut ilangit hapkoa akyaniaktut pihimayut malguuk akyaktut nuutitikaliktut Kativikut Kavamatkunit (apkotinik hanayut) ovalo Makivik Kuapurisitkut (nunaini uhiyakviit ovalo akyakviit)

- Kamanituaq – nutkagutait akyagutainik Montrealmit ovaluniit akyagutait akiligutait
- Sanikiluaq – unghigutait akiligutait
- Sanigayaq ovalo Igloodik – kafinik ovalo unghigutait naunaiyautait

Aalat aviktukhimayut ovalo nunait takuyauvaktut mikiyumik ayokhalaakatut ilaa, hanianiinamik Nunavimut ovalo akyaktiit ilaukataulaaktut umianut akyaktut aalakiinut nunainut.

- 2.9 Angmaumayut niuvikviit atugutikhait pilaitut Nunavumi kihimi pingahut kihimi piyumayut hitamanik, aalatkiit akyaktukhat tunilaaktut akigaktuktukhanik akiit ikayugutikhainik tamamik nunainut ovalo nunait hanahimakpata uhiiyakvikhainik (ovaluniit inminik uhiiyakvikhainik), naamaktut akyakvikhainik, tutkukvikhainik ovalo akyagutikhainik uhiiyakviit. Keelinikaktut uhiiyagutait pilaaktut hivunikhami Iqaluit uhiiyakvikhainikpat ovalo nunaini akyaktukhat paknaiyakhimagumik umiamik akyaktakhainik ovalo tunigumik tamaat piyumayainik ovalo ikayugutikhainik piyumayainik (takulugit Ilangani 5.2 hamani).
- 2.10 Ihumagiyait ilaukatauyut ukakatihimaplugit Umiamik ikayugutikhainik Goose Bay/Happy Valleymit mikhilaaktut akiit Iqalumut ihivgiuktauliktut ovalo ihumagiyayut naamagunakhiyut (takulugit Ilangani 5.3 hamani).
- 2.11 Ihumagiyayut mikhaanut atugutikhainik umiamik kungmuuguuktut atauhimik ilaukayut ukakatigihimayait pihimayut. Taimaitut umiat ihumagiyayut atutialaitut unghiktumut akyagutikhainik ovalo tunilaitut ikayugutikhainik uhiiyakvikhainik ilaa havagutikhait akituumata akiit. (Takulugit Ilangani 5.3 hamani).
- 2.12 Kinauyaligiyyit Munagiyit Pikuyakyuat pihimayut atugutikhainik nani GNkut katraktulaaktut umianik akyaktukhanik uktukhimaitumik (Takulugit Ilangani 5.2. hamani). Kihimi, kinauyakhait ilauniaktut ilanganut Ministait ovaluniit Tuklia atiktakhainik atuniaktut. Taimaitut atugutikhait pipkailaaktut akhuuktut atuktauyumayunit umialigiyyit ovalo kungiaguulugit Kavamatkut busniinik.
- 2.13 Utakiyait ublumi katraktiligiyit maligutikhainik ovalo maliktakhainik pihimalaitait akyaktukhat ataani angmaumayut niuvikviit atugutikhainik.

Pitkuhimayut

1. Atukhugit nalvaakhimayavut ihivgiukhimayaptinik, pitkuhimayugut GNkut pihimainalugit RFPmik atugutikhait akitaktuktut uktugutikhait tagiumi akyagutikhainik nunainut kakugu ilangit havakatigiigutikhait ovalo maligutikhait ikayugutikhainik ilihimalikata.
2. Pitkuhimayugut Iqaluit ovalo Kangiklinik ilaani nuutitilaaktut angmaumayunik niuvikvikhainik, kihimi talvatuak pilaakata akyaktukhanik pingahuanik umiamik.
3. Pitkuhimayugut GNAkut ihumalutik kinguvaktulugu nutaat RFPmi atugutikhait avataanut ukiumi 2010 ovalo atuliklugit naunaiyautait ovalo ihuakhagutait atugutikhainik. Pikaktut pingahunik ilanganik hamna pitkuhimayut:

- i. Ukhuit ilangani ublumi atuktait RFPmi tugutikhait pihimayut atulaaktainik tunilaaktut atauhunik auyami kinguanik tamaat aalangukhimayut tagiumi niuvikhimayait akiinik. Nunakyuami akiit mikhithimayut angikhaamit ovalo angililaitunakhiyut aipaanganut malgunik ukiunik.
- ii. Nunakyuami akyaktit niuvikviit mikhithimayut akhut ovalo hamna ikpinagiyait kinauyaliugutainik akyaktut 7nik tatkihutituk ukiumi umiangit havakpaktut hilataani Kanatamit hanayakhait akyaktakhainik ovalo ukukaitut akyaktakhait niuviktauyukhat. Akyaktit pitkulaaktut mikiyumik angililugit naunaiyautait Ukiuktaktumut ikayugutikhait ikayugiagani mikhithigutikhait kinauyait nunakyuami ikayugutikhait hivuliit RFPmi akuiktukhimayut. Ublumi akiit ilihimayut nani nunakyuami naunaiyautait angiligaagata.
- iii. Hanatiligiyiit autlaakvikhait tagiut ubluit atugutikhait NRC⁴ inikhimaitut ovalo aalangugutait ubluit umiat atulaaktut Ukiuktaktumi nunainik inikhimaimata. GNkut piyumayut ihuakhaklugit nunait ilaukatuayut atuklugit hapkoa aalangugutait ovalo pitkulugit #2mik hamani.

⁴ Kanatami Ihivgiuktit Katimayiit

3. UBLUMI ATUKTAIT

Hamani tuhaktakhami ukaniaktut umiligiyit ihuakhagutait Kivataani ovalo Utaani Ukiuktaktumi, aalatkiit umiakut ovalo apkotikhait maliktakhainik.

3.1 Kivataani Ukiuktaktuk

Hivuliuyut Kivataani Ukiuktaktumi akyaktut miat hapkoa; NEAS⁵ ovalo NSSI/Taqramut Akyaktiit tamamik Nunavumi ovalo Nunavimi. Logisteckut, ilauyut NEASkunut ovalo Groupe Desgagnes niuviktiuplutik NSSIkunut ovalo Taqramut Akyaktit ilaukatigiikhimayut ikayukhulik Nunavimi ovalo Kivataani Ukiuktaktumi. Hapkoa kapaniit hanahimayut naluyaungitumik ayoikhimayainik ilaukatauyut munagiyiit, umiami havaktiit ovalo hanalgutikhait ikayugiagani nutaanguyut ovalo akhuunaktut akyagutikhainik piyumayainik nunait, uhiyyakangitut, angiyut imaukagutait ovalo naitut umiakut akyagutikhait ubluit. Nalungitukhat ikayugutait tamamik umiat akyaktiit Nunavumut ovalo Nunavimut katitihimavaktait atauhimik akyakhutik. Kihimi Nunavimut, nani uhiyyakvikaktut, tamamik akyaktakhait umiamit havaktut Kivataani Ukiuktaktumi nuutitivaktut umiamit kihakhimayut mikiyumut umiamut. Hapkoa mikiyut umiat hinataanungakpaktut nani akhaluutikut uhiyyakpaktut hinaanut ovaluniit tutkukvikhainut.

Nanisivik atuktauyuk nuututtinginga akyaktakhainik Kugaarukmut, ilauyut Kitikmeoni, kihimi ikayuktauyut Kivataanit. 1994mut, tamamik akyaktakhait tingmiakut akyakpaktut nunainut ilaa, itikvikhaitkaluamat kangikhuanut Kugaaruk. CCGkut piliktut ukhukyuanik ovalo paniumayut niuviktakhait 1995mi, malikhugit angigutaanut Kavamatkut Nunatiimi ihuakhakhugit umiangit ikayugiagani. 2004mi Woodwardkut pilihimayut ukhukyuanik atukhutik Type A ukhukyuaakviit umiat *Tuvaq*, atukhutik AIRSS⁶ atugutainik ukiuktaktumi tagiumi atugutainik. Nakuutiaktumik tunikatakhimayut hamna ikayugutikhait auyami amigaitunik talvanit. CCGkut ikayukataktut paniumayunik niuviktakhainik ikayugutikhait ataani angigutaanut GNkut.

Hamna taimaihimayut tamamiviyak Kivalliqmi, ilaa aalangugalukhuni, tamamik kinguanik ovalo kanugitut kapaniit ilauyut. 1975mit, Chimo Umiat ikayukhimayut mikiyunik akyaktukhanik umianik Montrealmit. 1975mi, Kanatami Kavamatkut “tunihimayait” Kivalliqut NTCLkunut havaktitlugit Kuuyuamit, kihimi tamamik nunait ikayuktaungitut NTCLkunit umianit atukhugit umiangit ilaukatauyut ukhukyuanik iluani umiat ovalo paniumayut niuviktakhainik kaangani. Naunaiyautait akiit ikayuktauhimayut akiliktigutainik ukhukyuat pikaktunik +/- 1¢/litre ukhukyuat aatjikutainik +/- \$10.00/ton kaangani akyaktakhait umiani⁷. Montreal umialigiyit tunilaaktut ilangani kailutik pilaagumik ovalo Kangiklinik ovalo Tikigarjuaq takuhimayut atauhimik ovalo amigaitunik umianik talvangan Montrealmit.

⁵ NEAS tighimayayuk 51%mik Nunavut Umiak Kuapurisitkut (NUC) ovalo 49%mik Transport Nanuk (aalat tuhakhimayut ukakhimayait tighimayut 60%mit/40%mut) NUCkut ilaukatauyunut tighimayut Makivik Corporation, Qiqiktaaluk Corporation ovalo Sakku Investments. Transport Nunuk ilaukatauyunut tighimayut The Northwest Company ovalo Logistec Corporation.

⁶ Ukiuktaktumi Hikut Maligutait Umiat Atugutikhait

⁷ “Kangiklinik Tagiumi Akyagutikhait Uhiyyakviit, Ihivgiugutait ovalo Ihivgiufaagutait”, Mariport Group Ltd Nunatiimi, Aprilmi 1996

2003mi hamna atuliktait hivulimik Kavamatkut Nunavumi Ukhukyualigiyit Munagiyit (PPD) uktukhimayut ukhukyuanik takhihimaplutik. Tamaihimayait tamamik ukhukyuat umianut akyalaakatut POLmi akiit mikhitihimayut, kihimi ihuinaakhimayait NTCLkut busniit atugutikhait ovalo taimaakhimayut akyagutainik Kivalliqmi.

Inminiitut akyaktiit, Kivalliq Marine⁸, ilauliktut nani akyaktukangitkaluamat niuviktakhainik taimaitumik umianik ovalo akyaktiit Montrealmit ikayuktut ilanganik. Akyagutikhait ilanganik ihuakhakhimayut 2006mit, ktrakaktut umiat Montrealmit (NSSI) ovalo Kuuyuamit (NTCL). NSSIkut tunivaktutlu ikayugutikhainik Kuuyuamit.

2005mi GNkut pipkaihimayut amigaitunik ihivgiugutikhainik Ukiuk Tamaat Akyagutikhainik ovalo amigaitut pitkuhimayait ihivgiugutainik ilauliktut 2006mi RFPmik atugutikhainik. Hapkoa ilauyut:

- Kilamitkiyak nunainut tikilutik
- Amigaitlugit tikiniaktait kafit kaitkuhimayainik
- Pikatinalugit ukiuk tamaat maligutikhait GNkut kungiagutianik

Mariportkut ihivgiukhimayut havagutainik 2008mit, pikaktut amigaitunik akyaktakhainik, ilauplutik nakuutiangitumik hilainik ovalo hikukaktunik. Nalungitukhat Quebecmit akyaktiit tamaat ilaukatauliktut tamamik Nunavik ovalo Nunavut umianginut maligutikhainik ovalo kaihimayut nunainut talvatuak atauhimik kailutik. Ilaani, akyaktit kailaaktut amigaitunik nunainut ovalo ihumayut ilangit akyakvikhait ayokhakhimayut tamamik hilainut ovalo hikuinut ovalo uhiiyaktakhait pingitut ovaluniit tikingitait auyak inikhimalimat. Akyaktakhait uyagakhiukvimut ovalo Anguyaktit nunait ilaungitut hamani nunainut akyagutainik.

Nunavimut Akyakhimayait 2008mi

NUNAIT	NEAS	NSSI	Tamaat
Kangiqlaujjauq	6	3	9
Kuujjuaq	3	7	10
Tasiujaq	3	5	8
Aupaluk	2	3	5
Kangirsuk	2	3	5
Qaqtak	3	2	5
Kangiqlaujjuaq	4	3	7
Salluit	4	5	9
Ivujivik	3	2	5
Akulivik	3	3	6
Puvirnituk	3	3	6
Inukjuaq	3	2	5
Umiujaq	3	2	5
Kuujjuarapik	3	1	4

⁸ Umiat ukhukyuanik iluani umiat ovalo kaangani atuktait NTCLkut ovalo Kivalliq Marine atuktut atauhimik ovaluniit malgunik umianik (2-3,000 tonnes uhilaakatut) ovalo hakugiktumik umianik inikutikaktunik. Umiat hinaanungakpaktut, uhiiyakhugit ovaluniit akyakhugit akhaluutikut.

NSSikut ovalo NEASKut kaihimayut 89mik, 14mut nunainik Nunavimi⁹, pikatakhutik 6.4mik kaivlutik tamamik nunainut. Nunait pihimayut pingahunik avataanutlu umiat kaivlutik auyami. Kuujuaq pihimayut kulinik umianik. Kaihimayut pipkaihimayait apkotunik uyagalialugamik Kativik Aviktukhimayut Kavamatkut ovalo havainaktait nunaini uhiyakhait hanayait Makivik Kuapuristkut.

Umiat akyaktut kaihimayut 78mik, 21mi Kivataani Ukiuktaktumi Nunavumi nunainut, kitkanik 3.8mik nunainut. Amigaitut pihimayut malgunik umianik. Iqaluit pihimayut 17nik umianik, kihimi pingahut hapkoa atauhunik ublumik ovalo akyaktait munagiyaungitut. Ilangit nunait ikayuktauhimayut NTCLkunit tamamik Kivalliqmut ovalo Kitikmeonut. NSSikut kaihimayut atauhunik hitamat nunainut Kitikmeoni.

Kivataani Ukiuktaktumi Nunavumi Nunainut 2008mi

NUNAIT	NEAS	NSSI ¹⁰	NTCL	Tamaat
Qikiqtarjuq	1	1		2
Kangiqtuqaarpiq	3	2		5
Mitimatalik	3	1		4
Ikpiarjuq	2	1		3
Nanisivik ¹¹	1	2		3
Ausuituq	1	1		2
Qausuituq	1	1		2
Naujaat	1	1		2
Igloodik	1	1		2
Sanigayaq	1	1		2
Iqaluit	8	9		17
Pangnirtung	2	2		4
Kimmirut	2	1		3
Kinngait	2	3		5
Kamanituq	0	0 + 3	5	8
Igluligaarjuq	0	2 + 0	3	5
Kangiklinik	0	3 + 1	4	8
Tikigarjuq	0	2 + 2	4	8
Arviat	1	1 + 1	3	6
Salliq	1	2 + 0	1	4
Sanikiluaq	0	2 + 0	0	2
Kuuyuak	0	3 + 1	6	10

Uataani Ukiuktaktumi Nunainut 2008mi

Nunait	NSSI	NTCL	Tamaat
Kugluktuk	1	4	5
Ikaluktutiak	1	3	4
Kingaok	0	1	1
Umingmaktok	0	0	0
Ukhuktuq	1	2	3
Taloyoak	1	2	3

⁹ Kuujjuarapik ikayuktauuyuk tamamik Nunavimi akyaktiit ovalo Moosonee Akyaktiit. Kingulik kapaniit tuhaktingitut NORDREGmut ilaa, havakmata ataani South 60° N nunaini.

¹⁰ Naunaiyautait hivulimik umiat kaihimayut, kaihimayut aalanik atuktainik umiat.

¹¹ Akyaktakhait nuutivaktut hamunga akyaktakhait Kugaarumut

Umiat ilauyut Kivataani Ukiuktaktumi 2008mi tuniyauhimayut hapkonanik ikpatauyami. Ihuakhagutait kitkanit NEASkut, akyaktiit ovalo aalatkiit tighimayait umiat naluyauyut, kihimi umiat ovalo atuktauyut talvayuak. Kanatami Ayaktiit Munagiyiit (CTA) tuhagutikhait¹² ukakhimayut *Aivik* tighimayauyuk NEASKuni¹³. Aalanik tuhakhimayut tiguyauhimayut Transport Igloolikunut. *Umiavut* tiguyauhimayut Transport Umialarik Inc¹⁴ Iqalumit. Spliethoff, nani NEASKut niuvikhimayut pingahunik umianik, tighimayaitlu *Qamutik*, akyaktitlugit ilanganut *Edisongracht* atungitauagagamik NEASKunut. Aalat umiat pihimainaktut innmik atiinik ilaukataugaluakhutik Spliethoff umianginut.

Umiat ilanganut NSSIkut umianginut tiguyauhimayut Groupe Desgagnes ovalo atuktauyut Desgagnes Transarctik ilaani auyami. Ihuakhagutait kitkanit Transarctik ovalo NSSIkut¹⁵ (Nunavut) ovalo Taqramut Transport (Nunavik) naluyauyut. Groupe Desgagnes niuvikhimayut pingahunik umianik Beluga Groupkunit ovalo umiat havaktut ataani Beluga munagiyiinut ukumaitunik akyaktakhait/hanayakhat akyaktakhait ukiumi/auyami. Umiat *Anna* ovalo *Camilla Desgagnes* ilaukatauyut tagiungani Atlantic Ro-Ro Umianut¹⁶ havangitkaagamik Ukiuktaktumi.

2009mi Desgagnes atuliktut tamamik nutaat umianik *Sedna Desgagnes* ovalo *Zelada Desgagnes* akyaktinik umiat atugutikhainik. Hapkoa malguk ilauyut *Rosaire A Desgagnes* ovalo naunaitumik takutjutikaktut, kihimi tamamik atuktut 2 x 180t uhiiyautimik; *Rosaire* atuktuk 2 x 120t uhiiyautimik. Kapniit atulaitut hilataanit Kanatamit tingmitjutainik atuagutikhainik 2009mi.

¹² CTAmi umiat katitikhimayut talvatuak takukhauyut kattigutainik umiat Kanatamik tingmivaktut. Umiat tingmivaktut hilataanit takuyaungitut. Taimaimat inminiigutait nalunaktut.

¹³ MV *Aivik* havanahuangituk auyami 2009 ovalo niuviktaunahualiktuk.

¹⁴ Sakku Tutkuktuiyit tuhaktihimayut inminiigutikakhutik kitkanik 50%mik Transport Umialarik. Kihimi Qikiqtaaluk Kuapurisitkut kagitauyakut ukakhimayut *Umiavut* inminiigutauyuk ilaukatauyunik Nunavut Umiak Kuapurisitkut ovalo Transport Nanuk.

¹⁵ NSSIkut naluyaungitut 75%mik inminiigutikaktut Ukiuktaktumi Kuapakut, 25%mik Desgagnes Transarctikut.

¹⁶ Hamna St. Petersburgmi kapaniit nutaanik akyakpaktut akyaktakhainik tagiut ikaayut niuviktakhainik, *Camilla Desgagnes* katitihimaituk kapaniinut kagitauyakut 2009mi havagutainik

Umiat ilaukatauhimayut 2008mi akyaktunut

Havaktiit	Umiat Aitiit	Uhiiyutait	Angitjutait ¹⁷	Kanugitut
NEAS	Aivik	2 x 155 t	12,500m ³	RoLo
	Avataq	2 x 50 t	16,500m ³	LoLo
	Qamutiq	3 x 60 t	20,000m ³	LoLo
	Umiavut	2 x 50 t	16,500m ³	LoLo
NSSI	Anna Desgagnes	12.5 –125 t	25,000m ³	RoLo
	Beluga Enterprise ¹⁸	2 x 120 t	20,000m ³	LoLo
	Beluga Federation ⁷	2 x 120 t	20,000m ³	LoLo
	Camilla Desgagnes	1 x 45 t	20,000m ³	RoLo
	Rosaire A Desgagnes	2 x 120 t	20,000m ³	LoLo
NSSI Charter	Kaliutik/Kaligak ¹⁹	na	nd	TBU
NSSI Charter	Dutch Runner ²⁰	2 x 30 t	140 teu	LoLo
NTCL	Kivalliq ²¹	na	na	TBU

Na = Not applicable; nd = No Data; RoLo = Roll on/off with crane capacity; LoLo = Lift on/off only; TBU = Tug and barge

¹⁷ Angitigutait ilauyut ilakhainik kaangani umiami akyaktakhait

¹⁸ Kanatami hilataanit tingmivaktait atuktainik umia.

¹⁹ Atuktait umiat ovalo akyagutait Torngait Services Inc. Hamna Labradorimit Inuit Kapaniit.

²⁰ Kanatami tingmivaktait ilanganut *Rosaire A Desgagnes* piksait hikumit ahigukhimagamik Iqaluni. Atauhimik akyakhimayut. Umiat pikaktut akyakvikhait umiat, ukiuktaktumi ikayugutikhait pilaitut.

²¹ NTCLkut pikaktut aalanik umianik ovalo atulaaktut hanatiligiyyit akyakvigihimayait Kangiklinikmut Meadowbank Koligiyinit ovalo Kamanituak, Agnico Eagle koligiyinit. Kinguliit havagutait pitkuhimayut amigaitunik umiaktuuvaktut Igluligaarjuq tagiungani auyak tamaat.

3.2 Uataani Ukiuktaktut

Atulaaktuk talvatuak umiak hinaanut nunainik Uataani Ukiuktaktumi, amigaitunik ukiunik, NTCLkut. Ikayuguitkhait pilihimayut Waterways (Albertamit) kuugainut Athabasca ovalo Slavemi tahianut Great Slave, kuugainik Mackenzie ovalo Uataani Ukiuktaktumut nunait iniktinagit apkotikhait trainik Pine Pointmut uyagakhiukviit 1964mi. Inikmata apkotikhait trainik Hay Rivermut, hamna hivuliuliktuk umiakut akyakvikhait tamamik niuviktakhainik atuniaktut tagiukut atuktut nunait kuugainik Mackenzie ovalo Uataani Ukiuktaktumi.

Aalat umiat akyaktut talvani Coopers Barging ovalo E. Grubens Transportation. Kihimi, Cooperkut havaktut kitkani Fort Simpsonmit Norman Wellsmut. Gruben munagiyut Nunakpumut ovalo akyangitkaluakhutik ukhukyuanik ovalo panikhimayut niuviktahainik kuugami tamaat, havangitut hinaanut nunainut. NTCLkut havakhimayut 1990mut umiat atuktauplutik ovalo ilaukataungitut Gnkunut kihimi 2006mi, katrakhait naunaiyutait angikhimaligamik Nunavumi nunainut Uataani Ukiuktaktumi atukhugit Hay Rivermit.

Atulikhutik 2008mi, nani NSSIkut atulimata umiamik *Camilla Desgagnes* uataanut Boothia Nuvuanut katrakhaitumik umiakkuukhimayut, NTCLkut takuliktut akigaktugutikhainik aalanik akyaktiit naunaiyautikaktut mikitkiyainik hivulimik. 2009mi NEASKut uktugumaliktut umiangit akyaliklutik Kivataanit Uataanut.

Iitagigamik akigaktulaaktunik naunaiyautainik unghiktumut ovalo ayonaktunik akyakvikhainik Uataanit, NTCLkut atuliniaktut nutaamik ikayuguitkhainik tamamik ukhukyuat ovalo panihimayut niuviktakhainik Uataanit hinaanit. Hapkoa atulaaktut hilakyuat aalanguligutainik ovalo atulaaliktut nakuuyumik umiakkuulutik nuvuanut Point Barrow, Alaskami, uktiklutik aatjikutainik auyami²².

Piliklutik 2005mi akyakhimayut ukhukyuanik uataanit hinaanut Kanatami ovalo/ovaluniit Amialikamit. Pilikhutik 2009mi, atuliniaktut nutaanik 1,000mik TEU umianik, akyalilutik Richmond, Bemit Tuktoyaktumut. Hamna ikayuguitkhait keelinikaniaktuk, ilaa, atauhunik akyaniaktut auyami, akiit mikhitulugit iluani havagutikhait atugutikhainik akhut²³, ovalo pilaagumik niuvikvikhainik Vancouvermit ovaluniit hanianit mikhitilaaktut akiit.

NTCLkut talvatuak akiitumik naunaiyutait atuktait GNkut katrakhainik niuviktakhait, tamamik aalat niuviktakhait unghiktumut naunaiyautikaktut, kanugitaakhait niuviktakhainik. Hapkoa tunihimayut aalatkiit titigakhimayut akiinik:

²² “Auyami Ukiuktaktut Apkotikhait”, Mariportkut Ilaukatauyut, GNWTKut, Octobermi 2007

²³ Akyagutikhait akiit Edmontonmit ovalo Richmondmit nalungitut mikitkiyait Edmontonmit Hay Rivermut.

Akiit Naunaiyautait Ikaluktutiamut

Umiat ovalo Apkotait	Uhihimayait²⁴	Ukumaitjutait
NTCLkut Hay Rivermit	\$7,758.00	\$835.92
NTCLkut Richmond (BCmit)	\$5,711.54	\$452.03
NEAS ²⁵ Valleyfieldmit	\$7,739.21	\$508.46 ²⁶

Hamna takupkaiyut NTCLut akiit naunaiyautait Richmondmit akhut mikitkiyait akiit aatjikutainit Hay Rivermit ovalo Kivataanit akyaktiit.

²⁴ Ilauyut utiktigutikhait akiit.

²⁵ NEASKut ovalo NSSIkut akiit naunaiyautait aatjikutauyut.

²⁶ Ukumaitjutait ovaluniit angitjutait naunaiyautait 1,000kg or 2.5m³.

4. AKYAKTIIT AKIIT OVALO KINAUYALIUKTAIT

Ihivgiugutait akyaktiit akiit ovalo kinauyaliuktait atungitut ukautainik katrakhait akiinik, kihimi ataanit atugutikhait, nalungitainik havagutikhait akiit ovalo umiat akiit, atugiagani ubluk tamaat atugutainik akiit. Hamna atuktut hanayakhait auyami akiit akyagiagani ukhukyuanik, munagiyiit ovalo havakviit akiinik. Hapkoa akiit atuniaktut ihivgiugutikhainik ikpinagutait angmaumayut niuvigutikhait aatjikutainut atuktainik RFPmi atugutikhait.

Kihimi amigaivyaktunik ihumagiyainik mikhaanut tamamik akiit ovalo kinauyaliuktait, ihivgiugutait takukatainaktut aatjikutainik iniktigutainik, akiit Ukiuktaktumi ikayugutikhainik, pitinagit ilanganik kinauyaliuktainik, aatjikkutainik ovaluniit mikitkiyainik, hanayakhat tamaat kinauyaliuktainik²⁷.

Ihumagiyait akyaktit akiit 2008mi \$52millionmikr Nunavumit ovalo Nunavimit tamamik, kinauyaliuktait mikiyumik angitkiyait. Ihumagyugut haniani \$6millionmik ukiuk tamaat akyaktiit akiit maliktut Kanatami Kavamatkut akiliktigutainik ovalo akliktingitainik akiliktihimayainik tagiumi atugutikhainik.

Atukhugit aatjikutainik akiit kitkanit NEASkut ovalo NSSIkut, ihumagyugut 2009mi akiit naunaiyautait umiak/ublu akilikipaktut \$38,500mik tagiumi ovalo \$27,500mik umiak/ublu uhiiyakvimi ovalo kihakhimatjutainik. Aalat akiit, ilangit; akyagutainik umiamit, uhiiyakviit, uhiiyakviit akiit, umialigiyit ovalo havagutait ovalo munagiyiit akiit ihumagiyauyut \$46/kinauyait tonnagemik. Hapkoa akiit atukhimayut ihivgiugutainik akiit ataani RFPmi atugutikhait ovalo angmaumayut niuvikvikhait atugutikhainik.

Iluani hamna ihivgiukhimayut akiit, ihumayugut akyaktiit uktugaagamik ataani RFPmi, ihumagyut, nakuuyumik pigumik, pilaaktut 70%mik akyalaaktut niuviktakhainik nunainut. Hamna ihumagiyauyuk takuyainik aatjikutiliukhimayut akiit atuktainik, mikiyumik akiligutainik, ublumi akyagutikhait nunainut. Ihumaplutik, nani akiit ataani angmaumayut niuvigutikhait, talvatuak 40%mik niuviktakhait nunainut tikiniaktut.

Aalanganit NEASkut ovalo NSSIkut, pikangitugut naunaiyautainik akiit ovaluniit kinauyaliuktait NTCLkut. Kapniit tunihimaitut akyaktait kafinik nuutitivaktut auyami. Kihimi tuhaguitkhait takulaaktut kagitauyakut takulviani, takuyaangani aalatkiit kitkanit angmaumayut niuvigutikhait ovalo RFPmi atugutikhait pipkaiyut mikiyumik akiit atugutikhainik²⁸.

²⁷ Hapkoa kinauyait ilaungitut DNDkut, Kanatami Kavamatkut, hanianut akyaktakhait ovalo ihuakhagutait akyaktakhait kihimi nalungitkumik.

²⁸ Mikiyut akiliktigutikhait atugutikhait naunaiyautait tamamik nunait ilaukatauyut akiliniaktut aatjikutainik akyagutikhait akiit, kanugitkalualutik, ayokhagutait tikilaagutait ovaluniit unghagutait ovaluniit akyaktait angitjutait.

5. AKYAGUTIKHAIT ATUGUTIKHAIT

Hamna ilanga tuhaktakhainik ukaktut nakuutjutainik ovalo nakuungitjutainik RFPmik atugutikhait ovalo angmaumayut niuvigutikhait atugutikhainik, ovalo apigivlugit amigaitut ilaukatauyut, katraktiligiyinit nunainut, ihumagiyainik ovalo ihumaalugiyainik.

5.1 RFPmik Atugutikhait ovalo Nuutitiguait Akiit Naunaiyautait

RFPmi atugutikhait kangagaaluk ilihimayut nakuuyumik uktukatigiagani katrakhait Umiakut Akyagutikhainik. Hivulimi CCGkut katraktikataktut ukiuk tamaat, kihimi 1990m, ataani akhuugutait akyaktiit, katraktilikut malgunik auyamik ovalo iniktigutait katrakhait atuliktut pingahunik auyamik.

Nakuutjutait, GNkunit, ilaulaakatut nakuuyumik maliktainik niuvigutikhait uktugutikhainut, pitkuhimayut angiyumik uktugutikhainik pingahunik-talimanut ukiumi (kanugitjutainik uktugutikhait ubluinik) ovalo uktugutikhainik kungiagutait havagutainik akyaktiit, kanuk havakhimayainik ovalo angikhimayait aalangugutait akiit naunaiyautainik ukiuk tamaat. RFPmi atugutikhait, ikpinaktumik, ilihimayut angikhimayainik akiit naunaiyautainik hivunikhainik ukiumi atulaaktut kinauyait atugutikhainik ovalo paknaiyautikhainik tamamik atuktut Umiakut akyagutikhait²⁹.

Nunainit ihumagiyait, aalatkiinik nunainut Nunavumi ovalo aalatkiit angitjutait nunait, ukaktut tamamik nunait ilanganut katraktiligiyit ilauyut ikayuktaulaaktut tamaat amigaitjutainik akyalaaktut umiat. Mikiyut akiit naunaiyautait tunilaaktut niuviktainik ikayugutikhait mikitkiyainik ovalo/ovaluniit unghiktut nunainut, takulaaktut akitutkiyainik akyagutikhait akiinik.

Ataani RFPmi atugutikhait, katraktiligiyit munagiyiit pitkulaaktut ikitkiyainik kafinik nunainut kainiaktut auyak tamaat, tahapkoa kaigaagamik, pipkaivaktut katrakhait maliktakhainik ovalo maligutikhainik ovalo pipkailutik aalanik pitkutainik akyaktiit uktukhimayut busniit pilaitainik ataani angmaumayut niuvigutikhait atugutikhainik.

CGSkut pihimaliktut kitkanik Nunavumiut mikhaanut RFPmi atugutikhainik; ilauyut:

- Ihuaktut katrakhait ukakhimayut inminiigutainik niuvikviit ovalo akyaktiit (Ilangani K).
- Nakuuhilugit akiligutikhait keeliniit niuviktainik ovalo akhaluutainik (\$2,500mik vs \$500mut akyaktait ovalo angitjutainut \$70,000mik akhaluutit vs \$500mut)
- Aalanik akigaktugutainik ihuakhagutait atugutikhainik, akigaktugutait ihuakhalaagiagani atungilugit apikhukviit
- Atugutikhait munagiyayut maliktakhainik kitkani ovalo pitkulugit Nunavumiut niuvikhimayait akyaniaktut angigutainik auyami.

²⁹ Hamani nalvaakhimayugut akiit takuyaulaitut CGSkuni. Hamna ayokhanaktuk akiinik RFPmi atugutikhainik, atuktut talvatuak nalungimata ublumi akiinik akyaktiit titigaktaakhimamagit ovalo naluyut hivunikhainik akiit.

- Aalangelaitut akiit atugutikhait ikayuniaktut tamamik akyaktiit ovalo Nunavumiut³⁰ ovalo piniaktut tamamik atuktut ilanganut naunaiyakhimayait akyagutikhait piniakatut aatjikutainik akiit naunaiyautainik
- Niuvikviit ovalo Puuktigutikhait ikayugutikhait tamamik Montrealmit ovalo Winnipegmit
- Ikinikhait kafit kainiaktut auyak tamaat ovalo mikhaanut GNkut kungiagutainik akyaktiit maligutikhainik, aatjikutaulutik ukiuk tamaat nunaini akyaniaktainut.

Ilangani hapkoa katrakhait RFPmi atugutikhait, CGSkut titigakhimayut “Kanuk Umiakuuniaktut” maligutikhait, tunihimayut ikayugutikhainik akyaktiit mikhaanut Munagiyiit, Maliktakhait atuktainik, munagiyut nunaini akyagutikhainik ovalo tuniyut niuviktiit Montrealmit kungiagiagani ovalo ihuakhagiagani.

Hapkoa pilaiatut ataani angmaumayut niuvigutikhait atugutikhainik ovalo ikayugutikhait tamalaaktut angmaumayut niuvigutikhait atugumik.

Pitkuhimayut hamani ilanganut, Nunavmimi ihumagiyayut angmaumayut niuvigutikhainik, ilaa Kavamatkut Quebecmi ovaluniit Makivik Kuapurisitkut aivaklutik akiit naunaiyautainik Nunavimut, tamamik akyaktiit akiliktivaktut aatjikutainik naunaiyautainik. Ihumagiyait mikiyut akiit naunaiyautait Nunavimi takukhayut kinguanit (utikhutik James Bay Angigutaanut ovalo akyakataktut kitkanit 1970mit, 1980mut) Kativikut Aviktukhimayut Kavamatkut ovaluniit Makivikut Kuapurisitkut atulaimagit. Kihimi, utakiyugut Makivik Kuapurisitkut, tiguhihamata NEASkut, pitkulaitut unghiktumut, angitjutait ovalo atulaaktait akiit naunaiyautainik. Atauhik umialigiyit kapaniit ukakhimayut pihimayainik atuktait unghiktumut ukiuni, mikiyumik akiit naunaiyautainik Nunavumut mikiyumik pipkaihimayut naunaiyautainik akiit ovalo maliktakhainik Nunavimi.

Amigaitut ilaukatauyut, atuktut umianik ovalo ukakatigihimayait, ikayuktut atuinagutikhainik RFPmi atugutikhainik. Hamanik pihimayut ikpinagiyaugamik nunainik Nunavumi ayokhaktukhaungit maligutikhainik akyagutait akiinik.

Ilitagihimayut akyaktiit uktugutikhait GNkut katraktigutikhainik nunainut tunilaaktut nakuutkiyainik akiit naunaiyautainut utakigamik amigaitkiyainik akyaktakhainik ilitagiyaugamik akyaktiinik. Taimaimat, GNkut ihuakhakhimayait inminik akyaktakhainik kafinik naunaiyautainut inminik pilaaktainit.

5.2 Angmaumayut Niuvigutikhait Atugutikhait

Ataani angmaumayut niuvigutikhait atugutikhainik, GNkut taimaaniaktut, kihimi aivalutik inminik akyaktakhait akiinik. Tamamik nunait, havakviit, katraktiligiyiit ovalo iklukaktut inminik aivaniaktut akyagutikhainik umiat ikayugutikhainik. Ataani angmaumayut niuvigutikhait, GNkut taimaniaktut niuvigutikhainik ovalo puuktigutikhainik angigutaanut tunilugit inminik akyaktunut. Hamna ihuakhagutait tunilaaktut tamamik akyaktiit pilaalutik umiakhainik, katrakhait maliktakhainik ovalo

³⁰ Atauhik akyakti ukakhimayuk aalangukatangituk Nunavumi akyagutikhait akiit ikayuktauyut ikpinagutaiik akiit Nunavimi

maligutikhainik, kafinik ovalo kakugu atuniaktainik, akiligutikhait ihumagiyainik ovalo akigaktuktakhait ihuakhagutikhainik munagiyauniaktut akyaktinik.

Atukhugit Nunavimi nalungitait, aalangulaitut akiit naunaiyautait kitkanit akyaktiinit. Takulugit hamani akiit naunaiyautait akilikktivaktait aviktukhimayunut. Ovalo, nalungitugut akyaktiit Nunavumi GNkuungitit ilitagihimayut akyaktiit aviktukhimayuni akiliktiniaktut aatjikutainik naunaiyautainik ataani GNkut katrakhainik.

NUNAVIK UMIAKUT AKYAGUTIKHAIT AKIIT 2000mit-2009mut³¹

Ukiumi	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Akiit	\$198	\$240	\$250	\$298	\$310	\$323	\$332	\$343	\$348	\$367

1 000 Kgmik ovaluniit 2.5 cubic meters, hanianut atauhik kinauyainik

Angmaumayut niuvigutikhait atugutikhait ilaukatauniaktut aatjikutainik akyaktiit, ilaa alanik kapanikangimat Kanatami hanalgutikaktut ovaluniit ayoikhimayainik hinaanuktigiagani niuviktakhainik nunait. Ovalo, inminik angitjutait ilaayut mikiyunut nunaini nalungitainik niuvigutikhait ovalo pilaaktainik katitikhimayunik niuviktakhainik aalatkiit akyaktakhainik.

Aalanik ilangani aalat akyaktiit piyumayut hanalutik ilaukatautjutikhainik niuviktiit ovalo puuktiligiyiit kapaniit iliyaangani tamaat atugutikhainik pivaktut niuviktakhainik, paknaiyaktakhainik akyaktakhait, akyaklugit Ukiuktaktumut ovalo tunilugit nunainut hinaani uhiiyakvikhainut.

Pikagumik pingahunik, kihimi piyumayut hitamanik inminik akyaktiit tunilaaktut uktugutikhainik ikayugutikhait tamamik nunainut ovalo nunait hanahimakpata uhiiyakvikhainik (ovaluniit inminik uhiiyakvikhainik), naamaktut aviktukhimayakhait ovalo tutkukvimungalugit ovalo akyaktakhait tutkukvikhakata, angmaumayut niuvigutikhait atugutikhait pilaagunakhuyut. Pikangitpat tamamik hapkoa ikayugutikhait ilihimakpata, atuktut kitumungaulaaktut ovauniit aalamut akyaktinik. Pihimayut malguiktuktut angmaumangitut niuvigutikhait.

Ihivgiugutainik hivunikhami pilaaktait angmaumayut niuvigutikhait, pilaaktut Iqaluit ihumagilugit keelinikaktumik aipait ilaukatauyut tutkukvikhainik ikayugutikhainik, kihimi ilangit piyumayait ilihimayukhat havagiagani. Hamna ikayugutikhait atulaaktait hapkoa umiat atulaaktut Kanatami munagiyaungitut NEASkunit ovaluniit NSSIkunit (takulugit hapkoa umiat katitigutait). Ikayugutikhait piyumayut atuklutik Nunavumi ilauyaangani ovalo naamaktut niuviktakhait iliniaktut ovalo tamaat uhiiyaklugit ovalo hinaani ikayugutikhait pikakata.

Umiat³²

Dutch Runner	Great Lakes Feeder Lines
Kathryn Spirit	McKeil Marine
Yancanuk	Purvis Marine

³¹ Hapkoa akiit pihimayut Nunavimit ovalo hanianungakhimayut atauhimik taalamut. Nalungitut titigakhimayut NSSIku ukiuk tamaat tuhaktakhainik.

³² Hapkoa kapaniit pikangitut ikayugutikhainik hanalgutikhait hinaanut uhiiyagiagani.

Umiat³³

Alouette Spirit	McKeil Marine
Kent Carrier	Atlantic Towing

Ihumagiyainik GNkut, angmaumayut niuvigutikhait atugutikhait ilaulaaktut ataani Kinauyaligiit Munagiyiit Pikuyakyuami, pikaktut atugutikhainik katrakhait atiktuilaaktut uktugutikhaitumik ovaluniit RFPmik. Kihimi, akiit katrakhait angigumik piyumayainik atiktakhait Ministait ovaluniit Tukliit. Atugutikhait pipkailaaktut akhuugutikhainik umiat kapaniit pitkulutik akyaktiit katrakhainik. Hamna pipkailaaktut ihuinaalaagutainik kavamatkut businiinut.

Ilaukatauyut ukakatigihimayavut ikayungituk angmaumayut niuvigutikhainik, ilaa, nalugamik pilaaktainik ovalo pipkailaamata akhut ayokhagutikhainik mikiyut ovalo/ovaluniit mikitkiyait nunainik.

5.3 Ilaukatauyut Atugumayainik

Ilaukatauyut ukautait naitumik ukakhimayut hamani:

Amigaitut kiuhimayut apitkutainik pihimagumik RFPmik atugutikhait ovaluniit nuutitigumik angmaumayut niuvigutikhainik, RFPmik atugutikhait piyumayainik, ilaa, munagilaamata mikitkiyanik nunainik.

Malguk ilaukatauyut ukakhimayut, havakviit atugumayuugaluit angmaumayut niuvigutikhainik, ukpigiyut RFPmik atugutikhait munagiyait CGSkut pilaaktut nakuutkiyainik kitkanit nakuutiaktut akiit pilaaktainik ikayugutikhait ovalo munagitjutikhait piyumayainik Nunavumiut.

Atauhik ilukatauyuk ukakhimayuk ihumaalugiyainik ilaa, uktukatigiit ilaukatauyunik atauhimi umiat kapaniinut, ilaulilaituk ovaluniit akiliniaktuk akiit naunaiyautainik ataani angmaumayut niuvigutikhainik. Piyumayuk munagiyayut mikhaanut RFPmi atugutikhait, akyaktit tunikatalutik aatjikutainik akiligutikhainik ovalo maliktakhainik tamamik akyaktiit.

Atauhik Kitikmeonit ilaukatauyuk nunait, ikayuktauhimayuk nutaamik ikayugutikhait kivataanit, angikhimayuk angmaumayut niuvigutikhainik.

Atauhik umiat kapaniit akhut ihumahimayuk angmaumayut niuvigutikhait nakuutiaktuk, ilaa tunilaamata tamamik Nunavumiut atugumayainik akyaktinik. Malguk umiat kapaniit ihumayut RFPmi atugutikhait tunilaaktut nakuutkiyainik ikayugutikhait Ukiuktaktumi.

Atauhik ilaukatauyut ukakhimayuk umiamik akyagutikhainik Happy Valley/Goose Baymit tunilaaktut mikitkiyainik akiit. Hamna atulaaktut ihivgiuktauhimayut, kihimi takupkaiyuk tunilutik kaikataktunik ikayugutikhait ovalo akiit ikayugutikhainik ukakhimayainik.

³³ Nalungilutik angmaumayut tagiumi akyagutikhait Nigiagani Kanatamit Kivataanut Ukiuktaktumut angiyunik umiakaktut munagitjutikaktumik, ikluakaktut akyaktakhait. Amigaitut Kanatami umiat mikiyut ovalo kaanganiiginaktut akyaktakhait.

Aalat ilaukatauyut ukakhimayut atuklutik imat kaanganut umianik atulaaktut ukiuk tamaat ikayugutikhainik. Hamna pilaaktait ihivgiuktauhimayuk, kihimi taimaitut umiat havalaitut unghiktumut ovalo akiit tunilaitut ikayugutikhainik uhiiyakvikhainik niuviktakhainik.

6. AYOKHALAAAGUTAIT OVALO IKPINAGUTAIT

6.1 *Kungiagutait naitumik*

Tamamik akyagutikhait atugutikhait pihimayut ayokhagutikhainik tamamik atuktut ovalo akyaktut angiktakkhainik. Kanuk hapkoa atugutikhait havakhimayut ikpinagilaaktait atuktut. Hamna ilangani tuhaktakhait pihimayut tuhagutikhainik aalanit ovalo kafinik ayokhagutikhait iluani atugutikhainik umiakut akyagutikhainik ovalo pilaaktait ikpinagutikhait nunainit.

6.2 *RFPkut Atugutikhait*

Ataani uktugutikhait RFPmi atugutikhait, GNkut ihuakhimayut akyaktakhainik kafinik hanahimayainik ilanganut angigutaanut ilaukatauyut nunait (nani Iqaluit, avaliituk nunat) pilaaktut nakuutkiyamik akiit naunaiyautainik ovalo atuklugit amigaitunik ukiunik. Iitagivlutik pihimayait aalangukataktunik ukhukyuat akiit 2006mi, GNkut angikhimayait ayokhalaagutait atugutikhainik nani akiit naunaiyautait ihuakhalaaktut hivunikhainik ukiuni kanugitaangani ukhukyuat akiit³⁴.

Uktugutikhait RFPmi atugutikhait, tamamik piyumayainik kitkanit piyumayait nakuutiaktumik akinik ovalo ilitagilugit ikitut uktukataktut nutaanik ilangani tagiumi havagutikhait ikitumik akyaktakhainik.

RFPmi atugutikhait, ilaa, ilihimamagit katrakhait ilaukatautjutikhait kitkanit GNkut ovalo umiat ayaktiit, pipkaihimayait GNkut maliktakhainik ovalo maligutikhainik. Taimaimat ublumi, GNkut pinahuakhutik nunait munagiyaulutik aatjikutainik mikhaanut akikitumik akiit akyagiagani tamamik nunait ilaukatauyunik. Ublumi hapkoa ilaukatauyut:

Iqaluit

Nigiagani Qikiqtani Pangnirtung, Kimmirut, Kinnngait

Foxe Basin Igloolik, Sanigayaq, Naujaat

Kivalliq³⁵ Kangiklinik, Kamanituaq, Igluligaarjuq, Salliq, Sanikiluaq, Arviat, Tikigarjuaq

Quttiniqpaq Qikiqtarjuaq, Kangiktugaapiq, Mittimatalik, Ikpiarjuq, Nanisivik, (nuutitigiagani Kugaarumut), Ausuituq, Qausuituq.

Kitikmeot³⁶ Kugluktuk, Ikaluktutiak, Taloyoak, Ukhuktuuq, Kingaok, Umingmaktok

Nunait ilaukatautjutait aalangukataktut GNkunit ilaani, atukhugit inugialigutait, akyaktakhait amigaitut ovalo pilaakata.

³⁴ Hivulimit katrakhainik ovalo CCGkut munagititlugit akyaktakhainik tagiukut, akiit ihuakhakhimayut ovalo ilauyut ukhukhait akiit.

³⁵ Malgunik katrakhait Kivallimi, atauhik Kuuyauamit ovalo aipaa Montrealmit.

³⁶ Ilaa kanuk ASPPRmi munagiyait kangikhunga Pellymi hikuit kanugitjutait, Kugaaruk ikayuktauyut CCGkunit akyaktainik Nanisivimit. Ihivgiugutait hikunik kanugitjutait kangikhuanani Pelly ovalo Committee Bay kangikhuanik NRCKut ukakhimayut naunaiyautait ilaani umiakulaakatut aalangugumik.

2009mi akiit naunaiyautait, nunait ilaukatauyunik hapkoa:

Nunait Ilaukatauyut	Akiit ukumaitjutainik (tonnage)
Iqaluit	\$293.42
Nigiagani Qikiqtani	\$350.80
Foxe Basin	\$381.77
Kivalliqmut Kuuyamit	\$234.25
Kivalliqmut Montrealmit	\$381.77
Quttiniqpaag	\$398.06 ³⁷
Kitikmeot GNkut katrakhait Hay Rivermit	\$676.97
Inminik Richmond (BC) ³⁸	\$452.09
Inminik Montreal	\$508.46
 Nunavik	 \$366.88

6.3 Angmaumayut Niuvigutikhait Atugutikhait

Ukakhimayut ilangani, ataani angmaumayut niuvigutikhait, GNkut aivalaitut kitkanit tamamik Nunavumiut ovalo inminik aivaniaktut nakuutjutainik kavamatkut akyaktakhainik. Pikaguigumik pitkutikhainik umiat akyaktiit katrakhait pipkainiaktut tamamik GNkut akyaktakhainik ovalo akyaktakhait munagiyauyunik Kavamatkut havakviinit, ilaa; NHCKut, NLCKut ilangit, ihumaniaktut akiit naunaiyautait angiliniaktut, ilaa, kitut akyaktiit naunaiyanialiktut kafinik busniit munagiyauniaktainik. Pilaaktut akyagutikhait nutkalaaktut akyaktiit pigumik mikiyumik akyaktakhainik ovalo katitilaitkumik nunainut akyaktakhainik aalanut nunainut Nunavumi.

Naluhuiktait tamamik Nunavumi ovalo Nunavimi ukakhimayut akiit naunaiyautait naunaiyakhimayut nunainit, tamamik umiat akyaktiit akilikitiniaktut aatjikutainik akikhainik³⁹, ovaluniit hanianut aatjikutainik akiit. Kihimi, aalamit Nunavimit, nani atuahik hivuliit umiat akyaktiit ilanganik tighimamagit angiyunit kinauyaliuktumik munagiyiinit ovalo tamamik angiyut akyaktiit ilaukatauyut pravinsinut mikhaanut ovaluniit munagiyainik pilaakata GNkunit. Pipkaihimayut Nunavimi piyaangani mikiyumik akiit pilaagunakhiyut ilaukataugumik ikayugutikhait Nunavumi nunait tatatigiagani umiat ovalo pihimanhaulugit akiit mikiyumik⁴⁰.

Ilaa ilangit Nunavumi busniit, ilangit QCKut ovalo Sakku tighumayut NEASmik, pipkailaaktainik akiinik, kihimi inminik busniinut piyumayainik ovaluniit

³⁷ Nunakatigiit Kugaarumi akilikpaktut ilanganik \$114.536/tonne ovaluniit \$45.814/revenue ton of 2.5m³. Akiit GNkut Kavamatkut akyaktakhait angitkiyauyut hamna akiinut kihimi ilauyut mikiyumik ilanganut tamaat akyaktakhainik.

³⁸ NTCLkut akiit aalatkiiktut unghigutainut.

³⁹ Aalamik ukakhimayut akiit aatjikutauyut “angmaumayut niuvigutikhainik” tingmiaktut autlaagutait Iqalunut, nani First Air ovalo Canadian North akiliktuivaktut aatjikutainik ovalo tingmivaktut haniani ikaanimik. Talvatuak ikayugutikhait Yellowknifemut, nani Jazz pingahunguktut tingmialigiyit voalo Westjet ilauliktut pipkaihimaliktut akhut aalangugutainik akiit ovalo maligutikhait. Kihim, hamna pipkailiktait Canadian North ihivgiuafaaliklugit ikayugutikhait ilanganut nunait ovalo nutkaklutik ilangani apkotainik.

⁴⁰ Atauhik umialigiyit kapaniit ukakhimayut Nunavumi RFP atugutikhait pipkaihimayut akhut Nunavimi akiinut ovalo naunaiyautait akiit aatjikiilikhutik

hanayakhait kapaniit keelinikaktut. Niuvikviit ilaukatauyut NEASKunut ovalo Kuapakut ilaukatauyut aviktukhimayumi havaktut kapaniit ilauyut Desgagnes Transarctikmut. Hapkoa kapaniit kinauyaliugumayut piyumayainik pihimanuaktut akiit mikinhualugit, tuhanaituk tuhaktiilaagiagani akyaktiit mikhaanut tamaat akiit naunaiyautainut atugutikhainik. Akyaktiit kungiaktukhat tahapkoa Nunavumi nunait ovaluniit aviktukhimayait pivaktut amigaitunik akyaktakhainik ovalo/ovaluniit ayonaituk akyakvigiagani kitkaniit busniit Nunavimi ovalo kiniktut angililugit akiit mikiyunut ovaluniit mikitkiyanut ovalo itigiagami nunainut.

Pikaktutlu ikpinagutikhainik akyaktakhainik uyagakiukvinut ovalo kinikhiavinut kapaniit ihumagiyauyukhat. Ilaa busniit mikhitigaluakhutik 2009mi, havagutikhait utiniaktut ovalo angiyut, kinauyaliit katrakhait ikayugiagani uyagakiukviit amigaitunik ukiuni hivuliulilaaktut akyaktiit paknaiyautikhainik mikhaanut umiat atulaaktainik nunaini ikayugutikhainik.

Ihumayut akiit naunaiyautait ayonaitunut ovalo amigaitunik niuvikpaktut nunait aalangulaitut ovaluniit mikhilaaktut akiit, akiit mikiyunut ovalo itihalaitait ikayugiagani nunait angililaaktut ovalo ikayuguitkhait ikililiklutik. Pilaaktut mikiyut nunait, akyaktut tunilaaktut atauhimik umiamik, nani tatakhimayut niuvikhimayainik busniit ilauktauyut akyaktakhainik.

Ilaa, akyaktiit ikayuktut Kamanituamut Kivalliqmi, Montrealmit atuniaktut atuktakhainik ovaluniit hanalgutikhainik nuutilaaktut akyaktakhainik Igluligaarjuq tagiunganik. NTCLkut umiat hanalgutait atulaaktut imakmi akyagutikhainik.

Atukhugit ukautainik kanuk akiit hanalaaktut ataani angmaumayut niuvigutikhait atugutikhainik, NTCLkut titigakhimayut malgunik akiinik Kitikmeoni. GNkut akiliktigutikhait mikiyumik naunaiyautait Kitikmeot nunainut ikayuktauyut Hay Rivermit. 2009mi, akiit naunaiyautait \$614.03/short ton⁴¹. Akiit naunaiyautait per metric tonne is \$676.94 ovalo, akiit naunaiyautait kinauyait tonnage (aatjikutaatut angikhimayainik GNkut Kivataani Kanatami akyaktiit) aatjikutaungituk, akiit naunaiyautait per cubic metre malguiktukhugit kinauyakhait tonnage 2.5m³, akiit aatjikutauyut per metric tonnage akiit naunaiyautainik.

Aalat akiliktigutikhait 2009mi, unghigutait mikhaanut. Aalanganit umiat kapaniit akiinik naunaiyautait ilanganut akiit, NTCLkut akiit ihuakhakhimayut tamamik niuviktainik ovalo unghigutainik. Hapkoa ukautait pihimayut akiinut:

PIHIMAYUT NTCLkut 2009mi AKIIT HAY RIVERmit

Nunait	Akyaktakhait⁴²	Ukumaitjutait	Ungahigutait Hay Rivermit
Kugluktuk	\$7,153.20	\$762.49	1,608
Kingaok	7,758.20	835.92	1,728
Ikaluktutiak	7,758.20	835.92	1,798
Umingmaktok	7,758.20	835.92	1,798
Ukhuktuuq	8,440.20	919.70	1,948
Taloyoak	8,748.20	956.97	2,038

⁴¹ NTCLkut umiat kaangani ukumaitjutait ovalo kaangani keeliniit atungitumik kiukutitut keeliniaktunik umiatut. Ukautauvaktut akiit naitumik akyagutikhaini akyaktakhait aalatkiinik akyaktakhainut.

⁴² Ilauyut atuktut akiliktakhainik \$936.00.

Akiit naunaiyutait hanianik aatjikutaayut unghahigutainik Hay Rivermit. Nalungilutit, akiit naunaiyutait hamani ukakhimayut mikiyumik angitkiyayut GNkut akiinit \$676.94/revenue ton.

6.4 Nunait ayokhalaaktut Ataani Angmaumayut Niuvigutikhait Atugutikhainik

Hapkoa ihivgiukhimayut atukhugit ublumi nunait ilaukataunik Akyagutikhainut.

Iqaluit atauhiyuk kanitkiyak nunait Kivataani Kanatami ovalo anginikhaamik niuvikhimayait aalanit nunainit Ukiuktaktumi munagiyayut tagiukut. Hapkoa kanugitjutait ataani aalat akyaktiit ikayulaaktut – takulugit Ilangani 5 tuhaktakhat – tutktukiyyit piyumayait akituyut, ikayugutikhait ukakhimayut ilaukatauligumik aalanik akyaktikhanik, ilaukataulutik nunainut ilanganik, mikhitilaaktut akyagutikhait akiit.

Nunait akyaktauvaktut kitkanit 30mit-40,000mut kinauyaiat tonnage akyaktakhainik ovalo mikiyumik ikpinaktitaulaaktut angmaumayut niuvigutikhait atugutikhainik.

Nigiagani Qikiqtani Pingahut nunait kanitut Kivataani Kanatami ovalo uhiiyakviit mikigalualutik, Pangnirtung kivataani ovalo Kinngait uataani unghahiktut 728nm. Ilaukatauyut angililingitut inuukatigiit ovalo akyaktakhat pivaktait 8,500mik kinauyait tonnage. Hamna avataaniituk atauhimik umiat akyaktukhanik ovalo nunainut kailutik ikayukatauyukhat aalanit aviktukhimayunit.

Kinngait ovalo Kimmirut ikayuktauvaktut ilanganut akyaktiit Nunavimut ovalo ayokhalaktut ataani angmaumayut niuvigutikhainik. Akiit naunaiyutait angililaaktut aatjikutainut Nunavimi ovaluniit 5%mik. Pangnirtung ikayuktaulaaktut ilanganut Kivataani Qikiqtani nunait kainiagutainik ovalo akiit aatjikutaniaktut.

Pikangituk uyagakhiuktut hanatiligiyiinik angililaaktait akyagutainik Pangnirtung, hanayauliktuk ikaluktiuktut uhiiyakvikhainini ovalo pipkailaaktut pilaaktainik tikitiktut ovalo hilataanut akyaktut.

Foxe Basin Foxe Basin unghahiktut Kivataani Kanatami ovalo nunait umiakuugutait unghahigutait +/- 20nm haniani kitkanit; unghahigutait Sanigayaqmit kananangani ovalo Naujaat nigiagani unghahiktut 332nm. Ilaukatautjutait pikaniaktuk 8,000mik kinauyakhait tonnage akyaktakhainik. Ataani angmaumayut niuvigutikhait atugutikhainik, Naujaat ilaulilaakatut Kivalliqmut uhiiyakvikhainut⁴³ kimaklugit Sanigayaq ovalo Igloodik mikiyut nunainik.

Hamna aviktukhyimayut ilangani pilaanialiktut amigaigutainik akyaktakhat havagutainik Baffinland Uyagakhiukviit, atuniaktut kangikhuanik Steensbymi, akyakvikhait uyagakhiugutainik. Nalungitugut ilangit apigiyaavaktut hamna uhiiyakvikhait atulaaktut umiakuugutikhainik tagiungit Foxe Basinmi angiyunut, angiyut umiat uyakanik akyalaaktunik. Pilaakatut kapaniit niuvigumayainik nuutitilaaktut kangikhuanik Milne. Uyagakhiukvik kangikhuanu Roche ikpinagilaaktait akyaktakhainik aviktukhimayunut, kihimi hamna hanayakhait kinguvakhimayut hanayakhainit Baffinlandmit. Tamamik hanayakhait akyalaaktaut

⁴³ Hikunik kanugitjutait Roes Welcome Sound tagiungani ukakhiayut ayonaituk atugumik Naujaamut Kananaganit. Uhiiyakviit nuutitigutait akyaktinut ukakhimayut hamna apkotikhait atuinaktut.

umianik havagutikhait akyagiagani hinaanit mikhiyaangani akiit. Ihivgiugutait hikuit kanugitjutait tagiungit Fury ovalo Hecla ovalo Kivataani Tagiunga Boothia ukakhimayut amigaitut ukiut hamna atugutikhait nakuuhiniaktut iluanuugumik uataanut. Ihumayugut hamna aviktukhimayut ilaani ayokhalaaktut ataani angmaumayut niuvigutikhainik atugutikhait akiit naunaiyautait angililaakatut ublumimit avataanut \$500/revenue ton.

Kivalliq Nunaini nunait Kivalliqmi ilaukatauyut, amigailikhutik inuugiagutait ovalo amigaitunik akyaktakhait pilaamata, Tamaat Kivalliqmi akyaktakhait pivaktut hanianut 26,000mik kinauyait tonnage, nani Kamanituaq ilauyut 5,000mik ovalo Sanikiluaq 2,250mik. Salliq, kikiktamiitkaluakhutik, ikayuktaulaaktut kaiyunit umianit hamunga Kivalliqmut. Ublumi akiit naunaiyautait Montrealmit akyaktakhait ilauyut ilanganut akiit uhiiyakvikhainut iluanut Igluligaarjuq tagiunganik, ovalo ikayuklugit Sanikiluaq.

Taimaimat, ayokhaagutainik, Kamanituaq ilauyut akiit ovalo ikayuguitkhait ihumagiyainik, ilaa akyaniagamik iluanut Igluligaarjuq tagiunganut. Ovalo Sanikiluaq avaliitut nunainit ovalo kanitut Nunavimut hinaani ovalo Moosonee, Ontariomi.

Ataani angmaumayut niuvigutikhait atugutikhainik, Kivataani akyaktiit kimalaaktait Kamanituaq ilaa, akiinut ovalo ayokhagutainik itigiagani ovalo Sanikiluaq takulaaktut unghiktumik kaangani akiinik, kihimi hanianiinami Nunavimut, ihuakhalaaktait ayokhagutait.

Nunait aviktukhimayum Kamanituami ovalo Kangiklinimut akhut uyagakhiuktut pilaaktainik ublumi havaktauliktut (Agnico Eagle ovalo Meadowbank), ovaluniit iniktikiltut paknaiyautikhait atugutikhainik (Kiggavik). Havagutikhait piyumayait Agnico Eagle uyagakhiukvikhait Kamanituami ovalo Areva hanatiligiyyit Kiggavikmi tunilaaktut amigaitunik akyaktakhainik iluanut Igaluligaarjuq tagiunganik pigumik angiyumik akyaktakhainik, kihimi hamna utakiyut kitkut umiakut akyaniaktut uyagahiukviit kapaniinut. Pigumik NTCLkut, hanalgutait ovalo kanugitut havagutikhainik akyagumik tagiunganik atungilugit aalat umiat. Umiat atugumik akyagutikhainik nakuuyumik atulaaktut akayguitkhainik amigaigumik niuviktakhainik pilaagumik.

Akiit Montrealmit nunainut kitkanit Salliq ovalo Arviat, ilauyut Naujaat, hanianiitut akiit \$313.66/revenue ton Kamanituaq akyagutikhait ilaungitpata. Hamna ublumi mikitjutait akiit naunaiyautait \$381.77mik.

Kamanituaq munagiyaulaituk Montrealmit akyagumik tamaat akiit akyagutikhainik akiit naunaiyautait ikayulaagumik hamna havagutikhait ikayugutait uktugutaulaitkumi NTCLkut ikayuktaugumik Kuuyuamit atuklutik mikiyunik umianik inminik ikayuktaugumik.

Akiit naunaiyautait Sanikiluamut, nunait pitkugumik ikayugutikhainik tamaat akiliklugit unghiktumut akyaguitkhainik angilaaktut \$504.72mut.

Quttiniqpaq kihimi uhiiyakvikhait kitkanit Qikiqtarjuaq ovalo Naujaat (840nm) aatjikutauyut Nunavimit (800nm) kitkanit Kangijsualujjuaq ovalo Kuujjuarapik, ihumayugut hamna aviktukhimayut akhut ayokhalaaktut ataani angmaumayut niuvigutikhait atugutikhainik. Ungahigutait akiit naunaiyautait ilaulaakatut akiinut ovalo hapkoa ayokhaktulaaktut mikiyunut nunainut.

Ihumagiyait unghagutait ovalo angitjutait akyaktakhainik akiit/kinauyait tonnage Kugaaruk ikayuktaulutik Nanisivikmit hapkonani (aatjikutainut ublumi akiit naunaiyautainik \$398.06). Hapkoa akiit naunaiyautait ilauyut kaangani akiit aalatkiinganut unghagutait kitkanit Mariport naunaikhimayainik RFPmi akiit ovalo 2009mi akiit naunaiyautainik:

Qikiqtarjuaq	\$347.88
Kangiqtugaapiq	\$355.19
Mittimatalik	\$380.52
Ikpiarjuq	\$385.32
<u>Nanisivik</u>	<u>\$387.38</u>
Ausuituq	\$532.21
Qausuituq	\$858.00

Akiit Nanisivimit nigigani mikitkiyait ublumi GNkut aviktukhimayut akiinik, Ausuituq ovalo Qausuituq angilaaktut akhut. Ataani angmaumayut niuvigutikhait atugutikhaini, akyaktiit munagilaitait Kugaaruk inminik ovalo akyaktauniaktut niuvikhimayainik Nanisivimit, nuutitigiagani Hinaanik Munagiyit umiakut (CCGkut).

Kitikmeot Hilat aalangugutainik ovalo ihuakhiligutainik nakuuyumik akyagutikhait kivataanit Keelinimut, tunihimaliktut nutaamik pilaaktainik mikhaanut ikayugutikhait. NSSIkut munagiliktut 2008mi inminik kapaninik atugalualutik ovalo NEASkut ukakhimayut atugumayainik aviktukhimayut 2009mi ovalo NSSIkut.

Akiit hapkoa malguk akyaktiit aatjikutaayut ovalo kivataanut Kitikmeoni nunait Taloyoak ovalo Ukhuktuuq aliagiyauliktut akiliktigutainit Hay Rivermit. 2009mi akiit/kinauyait tonnage \$508.46kuyut, aatjikutainik akiit/tonnage \$956.97mik NTCLkut. Akyaktakhait akiit NEAS⁴⁴, utiktigutikhait ilauligumik \$8,131.22mik mikhaanut \$8,748.20mik NTCLmit. Kihimi, hapkoa akiit angitkiyayut NTCLkut akiinik atugumik \$5,211.54/akyaktait Richmond (BCmit), kitut kivataanit akyaktiit aatjikutitiliktaahait havagiagani uktugitkhait apkotikhainik.

Ilaa, angmaumayut niuvigutikhait atugutikhait pigumik Montrealmit ovalo nunait ikayuktaulaaktut mikhigitikhainik akyagutait akiit ovalo ikayuktaulaaktut ilaa, nunamit akyagutait akiinit.

⁴⁴ NSSIkut akiit aatjikutaayuk NEASkunit akiinut kihimi ukangitut utiktigutikhait kiukutait akiliktakhainik.

6.5 Hanatiligiyyit pilaaktut angmaumayut niuvigutikhait atugutikhainik

Ihivgiuligaagapta aalangutigutainik RFPmi atugutikhait angmaumayut niuvigutikhait atugutikhainik Umiakut akyagutikhait Nunavumi atukhugit hanatiligiyyit ihumagivlugit, ihivgiuliktugut ikpinagutikhait kaangani akiinik. Aalangugutait niuvikviit kanugitjtuit aalangulaaktut akiit ovalo ikpinagilugit kinauyaliugutainik, nani niuviktut ikpinaktulaakatut. Taimaimat, ihumaaluktugut hapkonging:

- a) akiit ikpinagutait,
- b) nunait angiyumik ayokhalaaktut kaanganiitut akiinik; ovalo
- c) kitkut ikayuktauniaktut angmaumayut niuvigutikhait atugutikhainik ovalo tahapkoa ikayuktalaakat ikayugutikhainik aalat.

Akiit akyagutikhait ilaayut ilanganut akiliniaktanut niuviktanik. Nuutitigumik angmaumayut niuvigutikhainik aalanguligutainik niuvikvikhainik. Pipkainiaktut akiit aalangulutik, tamamik nakuuyut ovalo nakuungitut. Angmaumayumi niuvigutikhait nani kinauyaliuniaktut akigaktukagumik nani akiiat angiliniaktut mikhitigumik kinauyaliuktainik. Amigaitut Nunavumi nunait, mikiyuni, akigaktukangitut niuviktakhainik ovalo ikayugutikhainik ovalo nalungitugut angilitigutait akiit akyagutainik tuniniaktut niuviktunut tamaat. Ihumagivlugit, pikangitumik akigaktulaaktut niuvigutikhait tutkuktuilaaktut mikhitigutainik akiit akyagutikhainik tamaat ilauniaktut niuvigutainik akiinut, ilangit hamna tutkuktuilaaktut kinguani ilanganut kinauyaliuktainik. Hamna ihivgiugutainik, ihumayugut kinauyaliuktakhait aatjikutaulaaktut tamaat Nunavumi mikhaanut akiit akyagutikhainik pipkailaaktut aatjikutainik aalangugutikhait niuviktakhait akiinik, kinaugalualuni niuviktut ovaluniit kanugitaakhait niuvikviit kihimi taiguaktut nalungitukhat hamna ihumagiyait pigaalaituk.

Ihumagihimayugut hamna aalanguligutait akiinik ihivgiulugit kanuk malguk kivataani ukiuktaktumi umialigyit kapaniit kiulaaktut angmaumayumi niuvigutikhainik Nunavumi. Ihumagiyait aalangugutikhait akiit ukakhimayut hamani ikpatauyami. Kinguani hamani ikpatauyami ukakhimayut ataani ikpinagutikhait nunaini kinauyainik. Kihimi, hamna iniktigutait ihumagiyainik naunaiyautainik angmaumayut niuvigutikhait kiulaagutikhait. Naunaiyaklugit atulaaktut akyagutikhait akiit nunainut Sanigayaq, Igloolik, Qausuituq, Ausuituq, Sanikiluaq, Kamanituak ilaa akhuuniaktut. Takuniaktut ikpatauyami, ayokhaktut kitkaniitut ayokhangitut, tamaat mikiyumik ataani angiliniaktut akiit akyagutikhainik ikayugutikhaini Nunavumi. Kihimi, ikpinagutait akiit angiligutikhait ayokhaktunut nunaini ayokhakupianiaktut.

Nalungitukhat ihumagiyait akiit tahapkoangat Mariportkut ovalo ihuakhakhimaitut ilanganut aalangutainik kitkanit tahapkoa akiit ovalo takulaaktut 2009mi akiit.

Akiit Ikpinalaagutait Angmaumayut Niuvigutikhait Umiakut Akyagutainik				
Nunait	2009mi RFP Akiit Kinauyaliuniakt ait ton	Angmaum ayut Niuvigut ikhait Akiit Kinauya liuniakta it ton	Akyaktakhait nauunaiyautait , Kinauyaliunia ktait tons (2009mi)	Ataani Ikpinautikha it (\$)
Qutiniqpaaq				
<i>Qikiqtarjuaq</i>	\$363.19	\$319.16	1,600	(70,448)
<i>Kangiqtugaapiq</i>	363.19	325.86	2,530	(94,445)
<i>Mitimatalik</i>	363.19	349.11	3,780	(53,222)
<i>Ikpjarjuq</i>	363.19	353.50	2,080	(20,155)
<i>Nanisivik</i>	363.19	355.39	2,300	(17,940)
<i>Ausuituq</i>	363.19	488.27	540	67,543
<i>Qausuituq</i>	363.19	788.07	680	288,918
<i>Kugaaruk</i>	409.004	No change	via Nanisivik	
Kivalliq				
<i>Salliq</i>	348.78	286.45	13,160	(820,263)
<i>Arviat</i>	348.78	286.45		
<i>Kangiklinik</i>	348.78	286.45		
<i>Igluligaarjuq</i>	348.78	286.45		
<i>Tikigarjuaq</i>	348.78	286.45		
<i>Kamanituak</i>	348.78	388.77	5,096	203,789
<i>Sanikiluaq</i>	348.78	467.33	2,240	265,552
Foxe Basin				
<i>Igloodik</i>	377.43	455.95	6,090	478,187
<i>Sanigayaq</i>	377.43	455.95		
<i>Naujaat</i>	377.43	286.45	2,030	(184,689)
Kitikmeot				
<i>Kugluktuk</i>				
<i>Ikaluktutiak</i>				
<i>Taloyoak</i>				
<i>Ukhuktuuq</i>				
Nigiagani				
Qikiqtani				
<i>Pangnirtung</i>	346.03	319.16	3,400	(91,358)
<i>Kimmirut</i>	346.03	366.88	5,140	107,169
<i>Kinngait</i>	346.03	366.88		
Iqaluit				
<i>Iqaluit</i>	Ikpinautuk		45,000	0
Nunavut –ataani				
				58,638

Nalungilutik: nauunaiyautait titigakhimayut ukakhimayut mikhitigutainik akyaktiit akiinit.

Nunait Ayokhalaaktut

Takuyumayugut tahapkoa nunait nani aalangugutait akiit pilaitut. Ihumaaluktugut tahapkoa nunait takulaaktut akiinik angililiktunik 20%mik avataanut ublumi RFPmi akiinut. Nunait hamani ilauyut: Ausuituq, Qausuituq, Sanikiluaq, Igloolik ovalo Sanigayaq. Nunait ikayuktaulaaktut ilauyut Naujaat ovalo Kivallimi nunait kihimi Kamanituak. Ikpinkatuk nalvaagiagaagami Kivalliq talvatuak ikayuktalukaaktuk tamaat aalangugumik angmaumayut niuvigutikhainik akigaktugumik. Kihimi, angitjutait hamna ikayugutikhait kanuginiaktainik Kamanituami piligumik akigaktulaaktumik akiit NTCLkunit Kuuyamit.

Nunait ayokhalaaktut pikaktut ayokhagutikhainik tagiumi akyagutikhainik, kitumut unghikamik ovaluniit inugiagutait ovaluniit tamamik. Hapkoa ikpatauyami ihuakhahimayut takhihimayut ovalo takhingitut angmaumayut niuvigutikhait atugumik. Ilangani angmaumayut niuvigutikhait mikiyumik ovaluniit ikpinagiyaulaitut.

Takhihimayut ovalo Takhingitut Angmaumayut Niuvigutikhainik

Angmaumayut Niuvigutikhait Takhihimayut ovaluniit aalangugitut (aalanguguktut mikitkiyainik +/- \$10/rev. tonne)	Angmaumayut Niuvigutikhait takhingitut
<i>Salliq</i>	<i>Ausuituq</i>
<i>Arviat</i>	<i>Qausuituq</i>
<i>Kangiklinik</i>	<i>Sanikiluaq</i>
<i>Igluligaarjuq</i>	<i>Igloolik</i>
<i>Tikigarjuaq</i>	<i>Sanigayaq</i>
<i>Kangiqtugaapiq</i>	<i>Kimmirut</i>
<i>Iqaluit</i>	<i>Kinngait</i>
<i>Kugluktuk</i>	<i>Kamanituq</i>
<i>Ikaluktutiak</i>	
<i>Taloyoak</i>	
<i>Ukhuktuq</i>	
<i>Pangnirtung</i>	
<i>Qikiqtarjuaq</i>	
<i>Mitimatalik</i>	
<i>Ikpiarjuq</i>	
<i>Nanisivik/Kugaaruk</i>	
<i>Naujaat</i>	

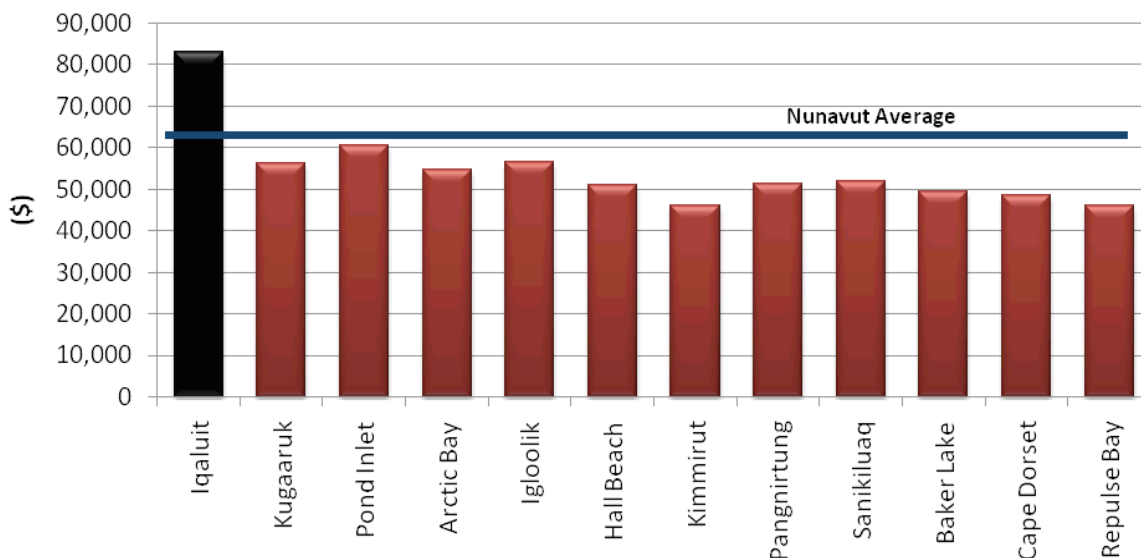
Nunakangituk Nunavumi ukaniaktut kinauyaliuyuaktut atukhugit Kanatami naunaiyutainik. Nunavumi nakuutjutait titigakhimayut tuhaktakhainik iluani Nunavumi Hanatiligiyit Kungiagutait. Hamna tuhaktakhat takkupkaiyut Nunavut ayokhaktut inuligiyyinut ovalo hanatiligiyit akhuugutainik amigaitunik hamani;

ilihagutait mikiyut, aniagutikhait amigaitut, ihuinaaktut ovalo angiyaanaktunik atukataktut amigaitut, havangitut amigaitut, pipkaivlutik kinauyaliukpalaagitut innmik kinauyaliuktainik. Hamna kingulik ilaa, ilitaginaktuk ihivgiuktaptinik Nunavumi umiakut akyagutikhaini, ilaa mikhaanut akiit inuuhianut akiinik.

Naunaiyakhugit Nunavumi nunait malilugit kinauyaliuktainik inminik, nalvaaktut kinauyaliukhimayut nunait tahapkoa ikayuktaulaaktut angmaumayut niuvigutikhainik. Tahapkoa nunait ilaa angiyut, nunagiyait kavamatkut titigakviit ovaluniit kitkaniitpiaktut nunait mikhaanut umiat akyagutikhait apkotikhainut. Ilaa katitikhimayut *2006mi Kanatami Katitigutait* takupkaiyut kinauyaliugutait inminik Kanatami, Iqaluit; nuna angitkiyauyuk nunait, ikitut havangitut ovalo akigaktulaaktut amigaituni niuvikvikagamik. Kitkaniinamilu nunait unghahingami Montrealmit mikhaanut aalat Nunavumi nunainit, ikayuktaunginaktuk mikhaanut umiat akyagutikhait akiinik. Ihumagivlugit, nunait piniaktut angililiktunik akiinik tahapkoa mikiyut nunait, unghahiktut ovalo kinauyaliuyuungitut. Hapkoa naunaiyautait ilauyut ilaa tahapkoa nunait pikaluangitut hanatiligiyyit pilaaktainik. Kamanituak avaliituk hamani. Nalungilutik aatjikutiliugupta niuvigutikhait hakugigutainik kitkani kinauyaliuktainik Nunavumi, Kanatamit, aalatkiugutait angililaaktut.

Ikpatauyami hamani katitikhimayut kinauyaliukhimayait inminik iklukatigiit nunaini ayokhalaaktut akiit angilikpata avataanut \$10mik kinauyaliuktainik tonnage. Tamamini, kitkani kinauyaliuktait ataaniitut Nunavumit kitkanit.

Kitkanit Inminik Kinauyaliuktait Iklukatigiit Nunaini Ayokhalaakatut (taksiit akiliktaakhimayut)

Nalungilutik Ausuituq ovalo Qausuituq hamani ilaungitut tuhaktakhami. Inugiagutait ikitpalaamata takuyaangani Katitiguait katitikhimayut Katitiktiligiyit Kanatami. Kihimi, Nunavumi Katitiligiyit takulaaktut aalani ihivgiugutainik iniktigutainik.

Kitkut Ikayuktauyut

Tamamik inminik Inuit ovalo kavamatkut niuviktaugamik niuviktakhainik Nunavumi, taimaimat, tamamik ilaukatauyut ayokhalaaktut akygutikhait akiit angilikpata.

- Nani inminik niuvigutikhait, angilitigutainik aatjikutuliungitpat angilitigutainik inminik kinauyaliuktainut, kinguvaktiilaaktait inminik.
- Nani kavamatkut niuviktaiugumik niuviktakhainik angitkiyainik akiinik, piyukhat angililugit taksikhait ovaluniit mikhitilugit akiliktigutainik angilitigutainut (Ihumayugut ukiumi avataanungaktut kinauyait atulaitut). Hamani, tamamik Nunavumiut ikpinagiyaulaaktut, talvatuak inuuyut nunaini akiit angiliyunik.

Ihivgiulaaktut akiit ikpinalaaktut munagiyiit ihumagiyainik; ilaa, naunaiyanahuakhutik ataani ikpinagutainik. Nani kavamatkut, hamna piniaktait tamaat akiliktigutikhainik, ukangituk aalatkiigutait nunait. Angitkiyait akiit akyagutikhainik ilanganut nunait ihuakhalaaktut tutkuktuilaagutainik aalami, angmaumayut niuvigutikhait tunilaaktut nakuutkiyamik kinauyaliugutainik inikhainik.

Akyaktakhait niuvikhimayut kitkanit akyaktiit ovalo nunait nalunaktut. Kitut kafinik kavamatkut niuvikpaktait ovaluniit pihimayait akyaktakhainik akyaktiitut tunihimayait GNkut katraktiligiyini. Akiit aalangukatigiiniaktut ukiumit aalamut ukiumut, kanugitaakhait hanayakhait aalanik nunaini. Kihimi, ukiumit ukiumut Kavamatkut niuvikhimayait ataaniitut 10%mik, nani niuvikhimayait NHCkut ovalo hanayakhait angililaaktut 50%mik. Taimaimat, ihivgiugutikhait ikpinagutainik Kavamatkut mikhaanut inminik niuvikpaktut pilaitut.

Ihumagiyainik niuviktiit ihumagiyainik, ukakatigikhimayait Mariportkut takupkaiyut takuyumangitut nunainik ayokhaktitlugit. Angikhimayut tamamik nakuungitumik kataktigutait angmaumayut niuvigutikhainik nunaini ayokhalaaktut piyumangitait.

Hamna ikpinaktuk ilangani tuhagutikhainik inuligiyit/hanatiligyit ihivgiugutainik; ilaa, Nunavumiut piyumangitut takhihimayunik ovaluniit takhingitunik pipkailaaktut angmaumayut niuvigutikhainik atugutikhainik ovalo piyumayut atuktainik RFPmi atugutikhait tunigumik akigaktulaaktunik atugumik kitkanigiagani akiit tamaat aalani aviktukimayuni. Kihimi, ukakhimayuk, aalangugumik niuvikviani *pipkailaakatut* akiit aalangulutik. Angmaumayut niuvigutikhait pipkailaaktut angiligitainik atugutikhainik tamaat ilanganut, kaipkailutik niuvigutikhait mikhilutik akyagutikhainik akiitut piyaangani nalunaitumik iniktigutait kitkut takhihimayut ovalo takhingitut pingitaangani.

Mariportkut takupkaiyut pikaniaktuk takhihimayunik ovalo takhingitunik angmaumayut niuvigutikhait atugutikhainik. Ikayugiagani hamna pipkainiaktut Kavamatkut ikayuklutik nani atugutikhait akyagutikhainik kinauyaliuktainik niuvigutikhait takhihimayut ovalo takhingitut pilaagumik. Hamna pipkainiaktuk atugutikhait nani taksiligumik inminik kitut kinauyaliutkiyainik ovalo tunilugit tahapkononga kinauyaliuyuangitunut. Akhuugutikhait ilauniaktut hanatjutainik, iniktigutainik ovalo aalatkiigutainik pilihimayuit ovalo utakiyut nakuutjutainik ovalo naamaktumik taksiligutikhainik ovalo kanuk ilitagilaaktut takhihimayunik ovalo takhingitunik. Piniagunakhuyut atugutikhait anginiaktuk nani aalangulaituk. Iniktigutait takupkaiyut ukakhimayut hamna kitkaniituk ihumagiyainik, ilaa ataani

ikpinagutait inuukatigiinut ayokhalaaktut ovalo nani nunait ikayuktaugumik, ilaa Kivalliqmi nunait, kavamatkut ilaukatigilaitait niuvigutikhait piyaangani ataanik tutkuktuilaaktainik.

Nani ataanii aalangugumik tagiumi akyagutikhait akiit katitigutainik aalangulaituk kihimi pitkuhimayut akhut kavamatkut ikayuklutik ihuakhagiagani kinauyaliuktait, ihumalaaktut ublumi atugutikhait pitaakhimayut aalatkgutainik tamaat Nunavumi kihimi pilutik nakuutkiyamik pigumik.

Nani Nunavumi, iniktigutait aatjikutaugumik akyagutikhainik Kivataani Ukiuktaktumi. Mikhaanut inuligiyit-hanatiligiyit, angmaumayut niuvigutikhait akyagutikhainik Nunavumi pipkailaaktut akhut katagutainik inuuhianik ovalo kanugitjutait inuuhit amigaitunik nunaini, ikayugutikhait aalangupalaalaituk. Ilaa, Nunavumi piyumangituk akiit angilitigumik ovaluniit katagumik inuuhitjutainut ublumi naamangituk inuligiyit-hanatiligiyit kanugitjutainik iniktilaaktuk ihumagiyainik, mikhaanut inuligiyit-hanatiligiyit ihumagiyainik, ublumi atugutikhait tamaat ikayuktut nakuutiaktumik piyumayainik Nunavumiunut ikayulaaktut kakugu ihumagiyakhait ilaulikata.